

Dr. Arnold G. Fruchtenbaum

MESIJINIM STOPAMA

PRIRUČNIK BIBLIJSKIH PROROČANSTAVA

Dr. Arnold G. Fruchtenbaum

MESIJINIM STOPAMA

PRIRUČNIK BIBLIJSKIH PROROČANSTAVA

Effretikon, 2010.

Izvornik: THE FOOTSTEPS of the MESSIAH
ISBN 0-914863-09-6 (hardback) -ISBN 091486310X (pbk.)
Izdavač: Ariel Ministries, Tustin, California
Dr. Arnold G. Fruchtenbaum
Izdavačka prava © 2010. za hrvatsko izdanje:
Ariel Ministries, Tustin, California
Tiskano s dopuštanjem izdavača

Vlastita naklada.
Nakladnik: Zlatko Madžar

Prijevod s engleskoga: Nada Busovača,
Krešimir Anđelković i Marijana Crnković
Prijelom: Zlatko Madžar
Naslovnica: Mario Kushner
Izrada i prijevod grafikona & tabela: Mario Kushner
Lektura i korektura: Zorka Levačić-Vidović
ISBN 978-953-55337-2-6

Tisak: Vilux, Banja Luka, BIH

Biblijski tekstovi u ovom izdanju potječu iz Biblije, u prijevodu Dr. Branka Džakovića, u izdanju GBV Dillenburg i Živa Riječ, Krasica 2005.

SADRŽAJ

I-Dio	13
1. Uvod	15
2. Razdoblje pogana	33
II-Dio-Tijek ovoga doba	55
3. Eshatologija vidljive Crkve – stvari koje jesu – sedam crkava	57
4. Niz događaja prije Velike nevolje	97
5. Drugi događaji prije Velike nevolje	133
6. Eshatologija nevidljive Crkve	143
7. Događaji na Nebu prije Velike nevolje	165
III-Dio-Velika nevolja	171
8. Uvod u Veliku nevolju	173
9. Početak Velike nevolje	185
10. Događaji prve polovice razdoblja Velike nevolje	199
11. Događaji u središtu razdoblja Velike nevolje	229
12. Događaji u drugoj polovici razdoblja Velike nevolje	259
13. Velika nevolja, dodatna obilježja i činjenice	263
14. Bitka kod Armagedona i Drugi dolazak Isusa-Mesije	291
IV-Dio -Međuvrijeme	333
15. Međuvrijeme od sedamdeset i pet dana	335
V-Dio -Mesijansko kraljevstvo	345
16. Temelji vjerovanja u Mesijansko kraljevstvo	347
17. Glavne osobine Mesijanskog kraljevstva	351
18. Vlast Mesijanskog kraljevstva	357
19. Izrael u Mesijanskom kraljevstvu	371
20. Nežidovi u Mesijanskom kraljevstvu	441
VI-Dio -Posljedice	461
21. Posljedice	463
VII-Dio -Vječan poredak	471
22. Vječan poredak	473

VIII-Dio -Zaključak	483
23. Zaključak	485
Dodatci	491
Dodatak I. Šest prebivališta Sotone	493
Dodatak II. II. Poslanica Solunjanima 2:1–12	513
Dodatak III. Jahvina Žena i Mesijina Zaručnica	517
Dodatak IV. Božja Šekina Slava u povijesti i proročanstvima	535
Dodatak V. Rasprava o posljednjim danima	561
Dodatak VI. Osam nepoznanica ili tajnovitosti Novog zavjeta	587
Dodatak VII. Besmrtnost	629
Dodatak VIII. Prijelazno stanje između smrti i uskrsnuća	649
Dodatak IX. Mjesto mrtvih	665
Dodatak X. Ostatak Izraela: prošlost, sadašnjost i budućnost	687
Dodatak XI. Starozavjetne poveznice u Knjizi Otkrivenja	715
Biblijski navodi	725
Kratice	738

Karte

Karta#1: Kronologija eshatologije	14
Karta #2a: Razdoblje pogana	31
Karta #2b: Razdoblje pogana	32
Karta #3: Razdoblje Crkve	56
Karta #4: Prva polovica velikih nevolja	198
Karta #5: Druga polovica velikih nevolja	228
Karta #6: Druga polovica velikih nevolja	258
Karta #7: Bitka kod Armagedona	290
Karta #8: Razdoblje od 75 dana	334
Karta #9: Mesijansko kraljevstvo, posljedice i vječno uređenje ..	346
Karta #10: Izrael u Mesijanskom kraljevstvu	424
Karta #11: Zapadna vrata (Milenij)	437
Karta #12: Vrata u Jeruzalemu (Milenij)	437
Karta #13: Hramsko područje	439
Karta #14: Hram (Milenij)	440
Karta #15: Žrtvenik	440

Dijagrami

Vlast Mesijanskog kraljevstva	357
Gora Doma Božjega	409
Rijeka (potok) tisućugodišnjeg kraljevstva	422

Vidiš li da se kraljevstva dižu
jedno protiv drugog, tada obrati
pozornost i primijeti *Mesijine korake*.

Bereshit Rabbah XLII:4

Predgovor

Čini se da eshatologija nosi križ obje strane, i prijatelja i neprijatelja. Oni koji je omalovažavaju, izbjegavaju pripisati posebno značenje proročkim tekstovima, oni koji je veličaju često im pripisuju preveliko značenje.

Ali proročki dijelovi u Bibliji neće nikamo pobjeći. Tumači Biblije moraju stupiti u interakciju s njima i s pojedinostima i posebnostima u kojima su nastali. Dr. Fruchtenbaum je to i učinio, uvijek pokušavajući shvatiti puno značenje biblijskih otkrivenja. Njegov okvir poveznica usmjeren je kao dispenzacijski pretribulacijski predmilenijalizam - a to je jedini pristup što može pružiti dosljedno i usklađeno tumačenje proročanstava.

Autorovo razmatranje biblijske građe suštinski je misaono i provokativno. S njegovim zaključcima neće se uvijek i u potpunosti složiti čak ni oni koji imaju isti takav pristup, ali kad pročitaju ovu knjigu, neće sebi moći drukčije pomoći osim da uče iz ovoga gradiva i budu potaknuti njime.

Charles C. Ryrie

Predgovor izvornom izdanju

Glavni zadatak ove knjige je proučavanje proročanstava i njihove povezanosti sa stvarnim razvojem događaja. Knjiga je pisana s dispencijske, pretribulacijske i predmilenijalističke točke gledišta. Budući je primarno uključena u proučavanje slijeda događaja, autor je odlučio ne baviti se drukčijim gledištima kao što su srednji i posttribulacionizam ili amilenijalizam te postmilenijalizam.

Gledište takvih škola objašnjeno je kroz djela J. Dwighta Pentecosta: (*Things to Come*), John F. Walvoorda: (*The Rapture Question; The Blessed Hope and the Tribulation; The Return of the Lord; The Millennium*), Charles C. Ryrie: (*The Basis of the Premillennial Faith, Dispensationalism Today*), kao i u brojnim drugim naslovima. Kakve god bile varijacije rasprave u pitanju, jedino o čemu se u tim djelima raspravlja su datosti oko dispencijacije, pretribulacije i predmilenijskog položaja. Nadam se da će ova knjiga, povezana s eshatologijom, doprinijeti dispencijacijskoj školi mišljenja, posebice ako se uzme u obzir slijed događaja. Svi navodi Svetog pisma, osim ako nije drukčije navedeno, potječu iz standardne američke verzije Svetog pisma iz 1901. godine. Posebno se zahvaljujem Kim Bachmanu koji je mukotrpno radio na grafikonima i na 4 karte koje sadrži ova knjiga.

Najviše se zahvaljujem gospođi Mark (Charmaine) O'Neill za mnoge sate što je potrošila tipkajući i pretipkavajući rukopis ove knjige. Radila je na rukopisu iako je bila zaposlena puno radno vrijeme. Veoma cijenim njezin žar. Također se posebno zahvaljujem svojoj ženi Mary Ann koja je s naporom čitala rukopise i dokaze te dala mnoge korisne prijedloge primijenjenih u konačnome proizvodu. Trebalo je više od 6 godina za dovršenje ove knjige i zahvaljujem Bogu na milosti i povlastici što mi je dana da je dovršim. Ona je plod rada obavljenog za vrijeme mnogih putovanja kroz mnogo država i kroz dva naroda, a jedan od tih naroda (izraelski) igra glavnu ulogu u ovoj knjizi.

Arnold G. Fruchtenbaum
San Antonio, Texas
15. prosinac 1977.

Predgovor revidiranom izdanju

Proteklo je više od 30 godina od kada je napisan izvorni rukopis i otkad je knjiga prošla kroz 7 izdanja bez ikakvih izmjena. Korist od nepisanja revidiranih izdanja temeljenih na tekućim događajima leži u tome što nije potrebno svakih nekoliko godina pisati veliku reviziju knjige, bez obzira na smjenu tekućih događaja. Dok je ovo izdanje proživjelo nešto prošireniju reviziju, u proteklim se izdanjima sadržaj knjige izuzevši dva ili tri mjesta niti jednom nije promijenio, bez obzira na to što se knjiga ne temelji na tekućim događajima nego na kasnijem proučavanju tema i promišljanjima nekoliko ulomaka, u posljednjih 20 i nešto godina, čak i unatoč promjenama u istočnoj Europi. Jedino je potrebno promijeniti imena sudionika, a ne zemljopisno područje.

U nekim slučajevima, slabiji izrazi zamijenjeni su snažnijim (primjerice, izričaj “*sedam godina povijesti Crkve na koje se autor još oslanja*”), na drugim mjestima osnažen je položaj (primjerice, oduševljenje prije razdoblja Velike nevolje). Tako je pet novih dodataka prozvano Dodatak VI.: *Osam nepoznanica ili tajnovitosti Novog zavjeta*; Dodatak VII.: *Besmrtnost*; Dodatak VIII.: *Prijelazno stanje između smrti i uskrsnuća*; Dodatak IX.: *Mjesto mrtvih*; Dodatak X.: *Ostatak Izraela: prošlost, sadašnjost i budućnost*. Primarna mjesta gdje stranac može naći ove izmjene jesu: poglavlje 1: *Razdoblje pogana* - pozornica dviju divizija, poglavlje 2: *Eshatologija vidljive Crkve* - tumačenje sedam pisama – Crkva u Laodiceji – Ruska najezda na Izrael – Danovo pleme i 144.000 Židova – Raščlamba o Maslinskoj gori, dio koji se bavi uznesenjem Crkve. Ostale promjene u knjizi su minorne u usporedbi s gore navedenim promjenama. Nadalje, sve knjige preporučene u izvornom predgovoru, što se još uvijek tiskaju, osim Ryrieove *Dispensationalism Today*, bile su revidirane i osvježene pa su sad naslovljene kao *Dispensationalism*. Druge prekrasne knjige što su izašle iz tiska, bave se predmilenijskim područjem prije razdoblja Velike nevolje. Među njima su:

Charting the End Times, Tim LaHaye i Thomas Ice.

The Trumpet Sounds Ice i Timothy Demy, opće izdanje.

Issues in Dispensationalism Wesley R. Willis i John R. Master, opće izdanje.
Maranatha: Maranatha: Our Lord, Come! A Definitive Study of the Rapture of the Church, Renald Showes.

There Really Is a Difference! A Comparison of Covenant and Dispensational Theology, Renald Showes, The End Times Controversy, Tim La-

Haye i Thomas Ice, opće izdanje. U dodatku gore navedenom tekstu, ovaj autor je izdao korolar (dodatak), *Israelology: The Missing Link in Systematic Theology*, koji se bavi suprotnim (oprečnim) gledištima sa stajališta teologije Izraela. Za novo gledište pristalica Uzdignuća usred treće četvrtine Velike nevolje (pogrješno nazvanih “Uzdignuće prije gnjeva”), vidi autorov osvrt naslova: *The Pre-Wrath Rapture of the Church*.¹ - Uzdignuće Crkve prije Velike nevolje. Za ovo revidirano izdanje kao temeljni prijevod još uvijek se koristi američko standardno izdanje iz 1901. Moderniziran je arhaični jezik (thee, thou, itd.), s jednim izuzetkom zadržavanja arhaičnog “ye”, tako da možete biti u stanju razlikovati plural (množinu) drugog lica ye od jednine you. Kao što je bio slučaj s izvornim izdanjem, ni ovo revidirano izdanje ne bi bilo moguće bez pomoći određenih ljudi. Najviše se zahvaljujem sljedećim osobama. Kathy Hichborn koja je pretipkala izvorni rad u digitalni oblik omogućavajući reviziju (izvorna knjiga otipkana je B.C. prije računalnog doba). Sukladno tome nije postojala na disku, a gospođa Hichborn radila je na ostvarenju toga. Samo ju je nakon toga bilo moguće revidirati i predati lektorima Archieju i Jo Anni Jones, Paulini Ilsen i Richardu D. Sanneu, prije konačnog tiska, te Matthewu Lipsey koji je obavio sav posao na dizajnu korica i grafikona za ovo revidirano izdanje. Posebnu zahvalnost dugujem još i Roxanni Tretheway, koja je inicijalno pregledala i obavila nadzor nad svim etapama nastanka ovog revidiranog izdanja. Postupak je dovršio Arielov izvršni direktor, Richard D. Sanne. Naposljetku, vrlo sam zahvalan svim čitateljima koji su mi tijekom godina pisali pisma s pitanjima u vezi s ovom knjigom. To su pitanja što su mi pomogla izoštriti, razjasniti i pojednostavniti neke svoje poglede koji su na kraju krajeva rezultirali ovim revidiranim izdanjem.

Arnold G. Fruchtenbaum
Tustin/Irwine Kalifornija
1. ožujak 2003.

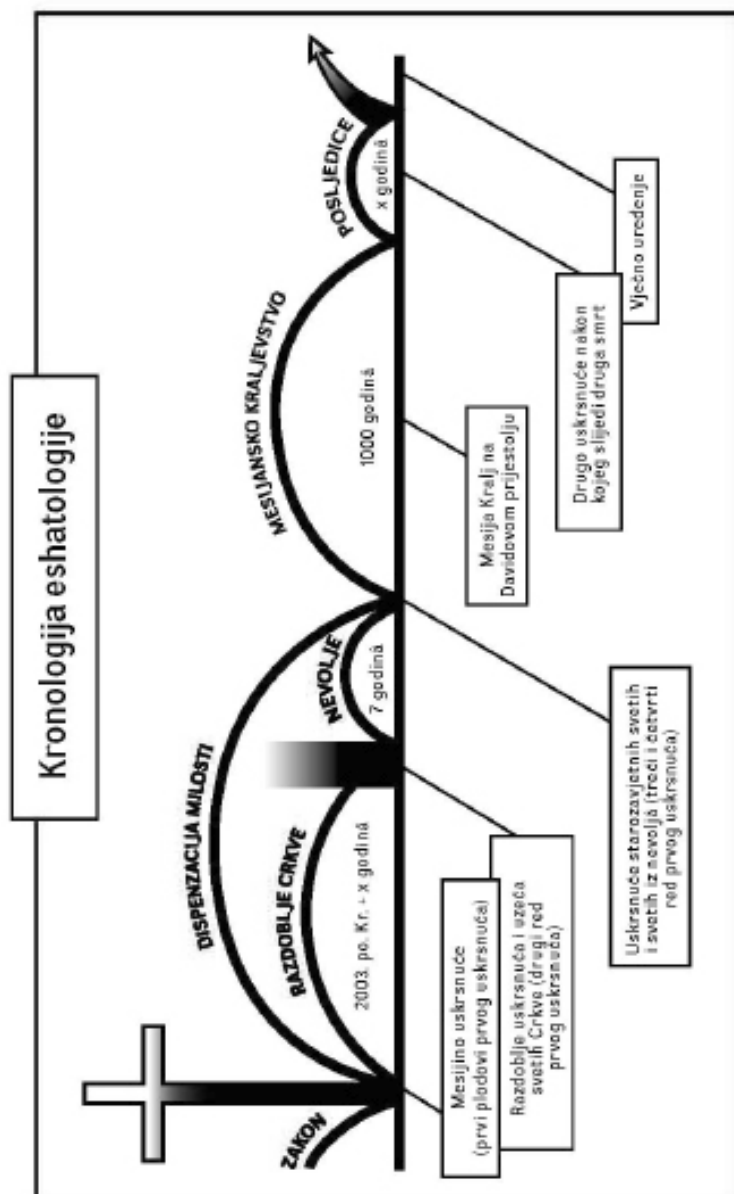
---

1. Dobavljivo preko Ariel Ministries.

I-dio

Uvod

Karta #1

1. Uvod

Ova je knjiga studija o proročanstvima. Točnije, ona je studija o eshatologiji, studija o posljednjim danima. Ovaj će rad kronološki istražiti proročanstva; radit će s nizom događaja onako kako su objavljeni u Svetom pismu. Obradivat će proročanstva onako kako se ona ispunjavaju u sadašnjosti, te će naposljetku raditi s nizom događaja onako kako se odvijaju u razdoblju Velike nevolje i Zlatnom dobu, kulminirajući ili dosežući svoj vrhunac u vječnom poretku. Prije negoli se počnemo baviti tim posebnostima, potrebno je rastumačiti neke uvodne činjenice.

A. Pravila tumačenja

Prva uvodna činjenica razmatra ulogu tumačenja, posebno onih kojima se autor rukovodio u oblikovanju ove studije. Previše su se često tumači Biblije držali jednog sklopa tumačenja neproročkih ulomaka, ali su bili nesposobni, ili odbijali primijeniti isti sklop tumačenja proročkih tekstova. Na taj način proročanstva su često trpjela, kako od ruke svojih prijatelja, tako i od ruke svojih neprijatelja. Čak i kad se na proročanstva primjenjivao isti ustroj tumačenja kakav se primjenjivao na ostale ulomke, često je postojala nekonzistentnost ili nedosljednost u primjeni tumačenja, što je davalo povoda spiritualizaciji i/ili senzacionaliziranju dijelova ulomaka. Tako su radili čak i oni koji su ustrajali na doslovnom tumačenju.

Na taj su način proročanstva trpjela od ruke svojih prijatelja, što je na kraju često rezultiralo davanjem loših imena proročanstvima. Budući je ovo knjiga o eshatologiji a ne o hermeneutici, nemoguće je raditi po svim pravilima tumačenja nađenima u priručnicima o hermeneutici. Stoga će biti potrebno ograničiti ovo proučavanje na pravila posebno vezana uz proročanstva. Postoje 4 temeljna pravila tumačenja ključnih za shvaćanje proročkih riječi.¹ Prvo od tih pravila naziva se Zlatno pravilo tumačenja: Kad očiti smisao Svetog pisma pobuđuje jasno mišljenje, tada ne traži drugi smisao, nego svaku riječ shvati u njenom primarnom, službenom, uobičajenom i doslovnom značenju, izuzev-

---

1. Ova četiri temeljna pravila formulirao je Dr. David L. Cooper, prijašnji utemeljitelj i ravnatelj biblijskog istraživačkog Društva.

ši najdoslovnije značenje proučeno u svjetlu povezanih ulomaka, aksiomatskih i temeljnih istina, koje se inače jasno pokazuju. (aksiom: očevidna spoznaja, osnovno načelo što se ne može dokazati, ali niti ne traži dokazivanje, zato što je neposredno očito – *op.lekt.*) Jednostavno primijenite pravilo da se sve biblijske ulomke mora shvatiti točno onako kako su pisani, s izuzetkom postojanja u tekstu nečega što ukazuje na mogućnost drukčijeg načina shvaćanja osim doslovnog. Primjenjuje li se taj zakon dosljedno, izbjeći će se mnoge današnje dodirnice i “novinske egzegeze”, kao i druge pogreške kao amilenijalizam. Tako, kad očita tvrdnja Svetog pisma ima nedvosmislen smisao, nije potrebno tražiti nikakav drugi. Kao i u nekome drugom jeziku, doslovno ili uobičajeno tumačenje nema pravila izvan slika govora, ali čak i one imaju doslovnu pozadinu.

Ključno je to što se Bibliji ne mora pristupati sa stajališta kako je ona, opterećena simbolima, teško shvatljiva. Nije tako. Bibliji se može pristupiti s pretpostavkom da se Bibliju, kad se je doslovno shvati, može shvatiti jednako lako kao i svaku drugu knjigu. Uz slike govora, Biblija koristi i simbole, ali oni su obično objašnjeni i to uz korištenje doslovnih riječi. S izuzetkom tekstova za koje je jasno da ih se može simbolički shvatiti, ostale se ulomke može doslovno shvatiti. Ovo Zlatno pravilo tumačenja je prvo od 4 temeljna pravila tumačenja. Ono je daleko važnije od preostala 3 i nalazi se u njihovoj srži.

Drugi zakon zove se Zakon dvostrukih poveznica. Taj zakon razmatra činjenicu da ulomak ili blok Svetog pisma često govori o dvije različite osobe ili o dva različita događaja odvojenih dugim vremenskim razdobljem. Ulomci su sami za sebe pomiješani u jednoj slici i vremenskoj praznini između dvije osobe ili dva događaja koji nisu predstavljeni u samom tekstu. Činjenica postojanja vremenskih praznina poznata je iz drugih tekstova Svetog pisma, ali se u dotičnom tekstu ne vidi vremenska praznina.

Dobar primjer ovog zakona su neka od starozavjetnih proročanstava koja se odnose na Prvi i Drugi dolazak Mesije. Ta su dva događaja često pomiješana u jednu sliku bez naznake postojanja praznina između Prvog i Drugog dolaska Mesije. To je primjer zakona dvostrukih poveznica. Redak 9, govori o Prvom dolasku, ali redak 10, govori o Drugom dolasku. Ta su dva dolaska pomiješana u jednu sliku bez naznake vremenskog odvojenja. Drugi primjer je Knjiga proroka Izaije 11:1-5. Redci 1-2, govore o Prvome dolasku, dok redci 3-5, govore o Drugom

dolasku. I opet su ta dva dolaska pomiješana bez naznake vremenske praznine među njima. Budući mnogi ulomci proročanstava slijede zakon dvostrukih poveznica, važno je znati taj zakon. Taj se zakon ne smije brkati s trećim zakonom nazvanim Zakon dvostrukog ispunjenja. Ovaj autor ne prihvaća zakon dvostrukog ispunjenja. Taj zakon izjavljuje da jedan ulomak može imati bliže i daljnje gledište, budući da na neki način može biti ispunjen dva puta. Redak u Izaiji 7:14, često se koristi kao primjer takvog gledišta. Bliže gledište moglo bi se nadovezati na dijete koje će biti rođeno u Ahazovo vrijeme; ali daljnje gledište odnosi se na rođenje djeteta od djevice, što je rođenje Mesije.

Ovaj autor nekako ne vjeruje da postoji nešto kao dvostruko ispunjenje. Jedan ulomak može se odnositi samo na jedno, osim ako nije drukčije pokazano, te ako je riječ o proročanstvu, ono može imati samo jedno ispunjenje, s izuzetkom ako u samom tekstu piše kako se proročanstvo može ispuniti nekoliko puta.

Zakon dvostrukih poveznica razlikuje se od zakona dvostrukog ispunjenja po tome što ovaj prvi izjavljuje da dva događaja mogu biti pomiješana u jednu sliku, ali navodi kako se jedan dio ulomka može odnositi na jedan događaj, a drugi dio na drugi događaj, kao što je slučaj s retkom u Knjizi proroka Zaharije 9:9-10. Redak 9, odnosi se jedino na Prvi, dok se redak 10, odnosi jedino na Drugi dolazak; ako se ne radi o dvostrukome ispunjenju retka 9, te dvostrukome ispunjenju retka 10. Redak u Izaiji 7:14, može se odnositi ili na dijete u Ahazovom vremenu ili na rođenje Mesije. Ne može se odnositi na oboje. Izaiju 7:13-17, može se bolje objasniti ako se ravnamo po zakonu dvostrukih poveznica, negoli po zakonu dvostrukog ispunjenja. Redci 13-14, odnose se jedino na rođenje Mesije od djevice. Ti su redci općenito usmjereni na kuću Davidovu kao što se u ta dva retka u hebrejskome može vidjeti po korištenju zamjenica u množini. Redci 15-17, odnose se na Ahazovo vrijeme budući su usmjereni samo na Ahaza, kao što se u hebrejskome tekstu može vidjeti pri korištenju zamjenica u jednini. U retku 3, vjerojatno se radi o djetetu Shear-Jashub.

Naime, dvostruka poveznica govori o dvije osobe odvojene vremenskim razdobljem. Time se izbjegavaju zamke dvostrukog ispunjenja. Ako bi se redak mogao odnositi na nedjevičansko rođenje, tada nema stvarnog dokaza ili proročanstva za rođenje djeteta od djevice u Starom zavjetu. Treći zakon je zakon ponavljanja. Taj se zakon odnosi na činjenicu kako se u nekim ulomcima Svetog pisma navodi neki doga-

đaj iza kojeg slijedi drugi navod istog događaja koji s više pojedinosti objašnjava prvi navod. Otuda se često uključuju dva bloka Pisma. Prvi blok predstavlja opis nekog događaja, a drugi blok ispravljanje kronološkoga niza operirajući istim događajem i istim razdobljem, ali dopisuje dodatne pojedinosti kao one koje se ispravlja; kao što se tada uobičajeno radilo.

Primjer zakona ponavljanja u proročkim ulomcima su redci u Knjizi proroka Ezekielu 38:1-39:16, koji daju cjelovite činjenice najezde na Izrael sa sjevera i potonje razaranja što će izvršiti vojska pri nadiranju.

Nakon tog opisa u Ezekielu 39:1-16, slijedi drugi blok Pisma koji ponavlja neke od činjenica datih u prvom bloku teksta te dodaje neke pojedinosti nadovezujući se na razaranja što će izvršiti vojska pri nadiranju. Drugi primjer su Izaijini redci u poglavljima 30-31. Izaija u poglavlju 30, daje cjelokupnu sliku poraza judejske vojske od strane Egipta. Poglavlje 31, jednostavno ponavlja proročanstvo te dodaje više pojedinosti. Primjer nađen u neproročkim ulomcima je onaj u Knjizi Postanka 1:1-2:25. Postanak 1:1-2:3, navodi 7 dana stvaranja po strogoj kronološkom redoslijedu. Ulomak završava sedmim danom.

Drugi blok Svetog pisma 2:4-25, drži se zakona ponavljanja i vraća se u šesti dan da bi dodao dodatne pojedinosti u načinu kako su stvoreni Adam i Eva. Taj zakon također djeluje u Knjizi Otkrivenja.

Poglavlja 6-16, donose pojedinosti o kronološkome nizu događaja u razdoblju Velike nevolje, završavajući s Armagedonom i Drugim dolaskom. Zatim poglavlja 17-18, slijede zakon ponavljanja.

Poglavlje 17, daje više pojedinosti o prvoj polovici razdoblja Velike nevolje, a poglavlje 18, o drugoj. Četvrti zakon je Zakon okvira, koji izjavljuje: Tekst izdvojen iz svoga okvira je predtekst.

Redak može značiti samo ono što znači u svome okviru i ne može se izuzeti iz cjeline. Kad se uzme izvan okvira, pridaje mu se ono značenje koje ne može imati kad se u obzir uzme cjelokupan okvir. Dobar primjer toga je redak u Zahariji 13:6.

Taj se redak često koristi kao proročanstvo Mesije. Stavljene izvan okvira, on uistinu zvuči kao da se odnosi na Isusa.

Ali kad se gleda okvir redaka u Zahariji (13:2-6), govori se o lažnim prorocima. Redak 6, ne odnosi se na Isusa, osim ako se Isusa smatra lažnim prorokom. To je opasnost proučavanja redaka samih za sebe umjesto proučavanja unutar okvira. Izričaj "Pomoću Biblije možeš dokazati sve", istinita je samo ako se prekrši taj zakon. Slijedi li se ova

4 temeljna zakona, oni će općenito pomoći u proučavanju Biblije, a posebno u proučavanju proročanstava. U ta 4 načela krije se shvaćanje proročkih riječi, kao i cijele Biblije.

Dok se, kad je riječ o neproročkim ulomcima, većina tumača pridržava tih zakona, često promašuju u primjeni istih zakona kad je riječ o proročkim dijelovima.

To dovodi do nekih krupnih pogrešaka. Načela tumačenja dosljedno se može primijeniti na cijelu Bibliju.

B. Opći pregled eshatologije

Druga činjenica, kad je riječ o načinu predstavljanja, uključuje temeljni okvir eshatologije (vidi poglavlje 1, Uvod). Eshatologija prikladno počinje šestom dispencijom.

Križem kojim završava peta dispencija, dispencija Zakona, također počinje šesta dispencija, dispencija milosti, koja je podijeljena na dva razdoblja (vidi kartu #3).

Gledano sa stajališta vidljive Crkve, to razdoblje počelo je Pentekostom, a nastavit će se sve dok ne započne razdoblje Velike nevolje.

Gledano sa stajališta nevidljive Crkve, to razdoblje započinje Pentekostom, a završit će se uznesenjem.

Drugo razdoblje je Velika nevolja koja će trajati 7 godina i predstavljati zadnjih 7 godina dispencije milosti (vidi karte 4,5,6).

Nakon kratkog međuvremena što će uslijediti nakon razdoblja Velike nevolje, zadnjih 7 godina dispencije milosti, uslijedit će sedma dispencija, dispencija Mesijanskog ili Tisućgodišnjeg kraljevstva, koja će trajati 1000 godina (vidi kartu #9).

Nakon toga uslijedit će konačno razdoblje tijekom kojeg će se dogoditi nekoliko datosti. Konačno će se uspostaviti vječan poredak: vječnost. To je eshatologija u svojim glavnim crtama.

C. Knjiga Otkrivenja

Treća činjenica, kad je riječ o uvodu, odnosi se na samu Knjigu Otkrivenja. Namjera ovog rada je proučiti cjelokupni opseg biblijskih proročanstava, što uključuje mnogo više nego samo Knjigu Otkrivenja. Ali Knjiga Otkrivenja poslužit će kao osnova.

Na druge dijelove Svetog pisma ukazivat će se u odgovarajuće vrijeme, kad će biti potrebno kronološki prikazati područje. Kako ova studija bude napredovala, Knjiga Otkrivenja poslužit će kao polazna

osnova, a druge dijelove Biblije proučavat će se na odgovarajućem mjestu i u odgovarajućem redoslijedu.

1. Glavne crte Knjige Otkrivenja

Glavne crte Knjige Otkrivenja opisane su u samoj Knjizi u redcima 1:19:

Napiši što si vidio: ono što jest i ono što će se dogoditi poslije toga.

Redci dijele Knjigu Otkrivenja na 3 dijela: ono što Ivan vidi, ono što jeste i ono što se mora dogoditi uskoro. Služeći se takvom trodiobom, Knjigu Otkrivenja može se označiti ovako:

Uvod – redci 1:1-3

Pozdrav – 1:4-8

I. Ono što je Ivan vidio – 1:9-20

A. Proslavljeni Sin Božji 1:9-11

B. Otkrivenje 1:12-16

C. Tumačenje 1:17-20

II. Ono što jeste – 2:1-3:22

A. Efez – 2:1-7

B. Smirna – 2:8-11

C. Pergam – 2:12-17

D. Tijatira – 2:18-29

E. Sard – 3:1-6

F. Filadelfija – 3:7-13

G. Laodiceja – 3:14-22

III. Ono što se mora dogoditi uskoro 4:1-22:21

A. Događaji u Nebu što prethode razdoblju Velike nevolje – 4:1-5:14

1. Božje prijestolje 4:1-11

2. Janje i svitak sa sedam pečata – 5:1-14

B. Razdoblje Velike nevolje – 6:1-18:24

1. Prva polovica 6:1-9:21

a. Presuda pečata – 6:1-17

b. Velika nevolja 6:1-18:24; 144.000 preživjelih, Židova i drugih naroda – 7:1-17

c. Presuda truba – 8:1-9:21

2. Događaji u središtu razdoblja Velike nevolje – 10:1-14:20

- a. Mala knjiga - 10:1-11
- b. Hram u razdoblju Velike nevolje - 11:1-2
- c. Dvojica svjedoka - 11:15-19
- d. Sedma truba - 11:15-19
- e. Izrael u razdoblju Velike nevolje – 12:1-17
- f. Zvijer iz mora - 13:1-10
- g. Zvijer iz zemlje – 13:11-18
- h. Objava u polovici razdoblja Velike nevolje
- 3. Druga polovica – 15:1-16:21
  - a. Preludij – 15:1-16:8
  - b. Presude čaša – 16:1-21
  - 4. Ponavljanje: dva Babilona – 17:1-18:24
    - a. Duhovni Babilon (prva polovica) – 17:1-18
    - b. Politički Babilon (druga polovica) – 18:1-24
  - C. Drugi dolazak i rezultati – 19:1-20:3
    - 1. Preludij u drugi dolazak – 19:1-10
    - 2. Drugi dolazak – 19:11-18
    - 3. Bitka kod Armagedona – 19:19
    - 4. Antikrist i Lažni prorok – 19:20
    - 5. Pogani – 19:21
    - 6. Vezivanje Sotone – 20:1-3
  - D. Mesijansko ili Tisućgodišnje kraljevstvo – 20:4-6
    - 1. Žena Mesije 20:4
    - 2. Prvo ponavljanje – 20:5-6
  - E. Rezultati – 20:7-14
    - 1. Zadnja pobuna – 20:7-10
    - 2. Presuda velikoga bijelog prijestolja – 20:11-14
  - F. Vječan poredak – 21:1-22:5
    - 1. Kraj staroga poretka i stvaranje novog – 21:1-8
    - 2. Novi vječan Jeruzalem – 21:9-22:5
      - a. Osnivanje Grada – 21:9-10
      - b. Opis Grada – 21:11-22:5

Zaključak – 22:6-21

- A. Utvrđivanje vjerodostojnosti – 22:6-9
- B. Objava u svjetlu Otkrivenja – 22:10-15
- C. Prva potvrda – 22:16
- D. Poziv – 22:17

E. Upozorenje – 22:18-19

F. Druga potvrda – 22:20

G. Blagoslov – 22:21

To su značajke Knjige Otkrivenja što će se slijediti u ovoj studiji. Autor Knjige Otkrivenja je apostol Ivan koji je također autor Evanđelja po Ivanu, te 1. 2. i 3. Ivanove poslanice.

2. Stare i nove datosti u Knjizi Otkrivenja

Što je doista novo u Knjizi Otkrivenja, te koliko je u njoj doista stare građe što se može naći u Starom zavjetu? Knjiga Otkrivenja ne navodi izravno Stari zavjet, ali ima oko 550 poveznica s njim. Glavne datosti pronađene u prvih 20 poglavlja Knjige Otkrivenja nađene su u raznim dijelovima Starog zavjeta. Samo se u 2 zadnja poglavlja nalaze potpuno nove datosti. Ako je to istina, kakva je važnost i doprinos Knjige Otkrivenja? Starozavjetna proročanstva raštrkana su kroz Mojsijevo Petoknjžje, te po različitim proročanstvima i Pismima. Može izgledati nemogućim smjestiti ta proročanstva u neki kronološki niz događaja. Stoga vrijednost Knjige Otkrivenja ne leži u podastiranju mnogih novih obavijesti, nego u prikupljanju proročanstava iz Starog zavjeta te njihovo stavljanje u kronološki niz, tako da se može odrediti slijed događaja. Ova je Knjiga okvir za shvaćanje poretka i slijeda događaja nađenih u starozavjetnim proročanstvima. To je razlog tolikim poveznicama sa Starim zavjetom. Međutim, građa nađena u zadnja 2 poglavlja potpuno je nova i opisuje vječan poredak. Proročanstva Starog zavjeta nisu predvidjela ništa u vezi Mesijanskog kraljevstva. Umjesto toga, Kraljevstvo je naglašena točka starozavjetnih proročanstava koja nisu predvidjela ništa u vezi s Mesijanskim kraljevstvom. Ali vječni poredak je naglašena točka novozavjetnih proročanstava, a otkrivenja u Knjizi Otkrivenja 21 i 22, podastiru nam nove obavijesti o vječnom poretku.

3. Uporaba simbola u Knjizi Otkrivenja

Simboli su druga važna datost u uvodnome dijelu. Knjiga Otkrivenja koristi mnoge simbole. Postojanje tih simbola vodi do dviju krajnosti. Jedna krajnost kaže da postojanje tih simbola pokazuje kako se Knjigu Otkrivenja ne može shvatiti te da se je može tumačiti jedino u pojmovima općeg sukoba između dobra i zla, u kojem na kraju pobjeđuje dobro. Nadalje izjavljuju kako se tu Knjigu ne može shvatiti ni u ka-

kvim pojedinostima. To je način na koji Knjiga trpi od strane svojih neprijatelja. U drugoj se krajnosti simbole koristi za neprovjerene spekulacije, senzacionalizam i svaku vrst nagađanja u pokušaju tumačenja tih simbola u uvjetima aktualnih događanja. Takva spekulacija rezultira tumačenjima kojima je teško vjerovati i koja se prilagođavaju kako se smjenjuju trenutačni događaji. To također dovodi do vremenskog namještanja. Ovakvim tumačenjem Knjiga Otkrivenja trpi od strane svojih prijatelja. Postoji ravnoteža između tih krajnosti. Biblija koristi mnoge simbole, ali je dosljedna u njihovu korištenju. U najvećem broju slučajeva pojedini će simbol imati isto značenje i u Starome i u Novom zavjetu (iako ne uvijek). Sa svrhom ovoga proučavanja, simbole će se istražiti u skladu sa Zlatnim pravilom tumačenja. Međutim, prepoznavanje postojanja simbola ovdje neće biti razvrstano prema nagađanju. Umjesto toga, ova će studija početi od pretpostavke da su svi simboli u Knjizi Otkrivenja objašnjeni drugdje: bilo u različitim dijelovima Knjige Otkrivenja, bilo u nekima drugim dijelovima Biblije.

Simboli su već tamo, a Biblija će sama objasniti njihovo značenje, bilo u izravnoj izjavi ili kroz usporedbu uporabe simbola negdje drugdje u Pismu, pa značenje simbola neće biti određeno spekulacijom.

4. Uvod u Otkrivenje – Knjiga Otkrivenja 1:1-3

Naposljetku, što se tiče uvodne građe, potrebno je pogledati Knjigu Otkrivenja 1. Prva veća podjela Knjige u skladu je s 1:19, oni pripadaju stvarnosti onoga što je Ivan vidio. Redci 1-3, sadrže uvod u Knjigu:

Otkrivenje Isusa Krista koje mu je dao Bog da pokaže svojim slugama što se treba dogoditi skoro; i poslao po svom anđelu svom sluzi ² Ivanu i pokazao, koji svjedoči riječ Božju i svjedočanstvo Isusa Krista, sve što je vidio. ³ Blažen je koji čita i oni koji slušaju riječi proroštva i čuvaju što je u njemu napisano; jer je vrijeme blizu!

Postalo je uobičajeno ovu Knjigu nazivati Ivanovim Otkrivenjem, iako njeni prvi redci izjavljuju da je to otkrivenje, otkrivenje Isusa Krista, te da je ono samo pokazano Ivanu. Otkrivenje je Ivanu izvorno dao Bog Otac, a kulminiralo je vjerom. Prvo, izvor Otkrivenja je Bog Otac koji ga je dao Sinu Isusu Mesiji. Drugo, objava je od Isusa vodila do treće osobe u progresivnoj transmisiji do neimenovanog anđela. Anđele se često koristilo u biblijskoj objavi posebno u objavi proročanstava. Anđele se koristilo za otkrivanje Mojsijeva zakona (Djela

apostolska 7:53; Poslanica: Galaćanima 3:19; Hebrejima 2:2). Bili su djelatni u predstavljanju proročanske istine Danielu (Knjiga proroka Daniela 7:16-27; 8:16-26; 9:20-27:) i Zahariji (Knjiga proroka Zaharije 1:9; 2:3; 4:1; 5; 5:5; 6:4; 5). Anđele se koristilo za navještaj Zahariji o rođenju, Ivana, (Evandjelje po Luki 1:11-20), a Mariji za rođenje Isusa (Luka 1:26-38), te Josipu (Evandjelje po Mateju 1:20-21). Budući se anđele često koristilo u otkrivanju proročanstava, nije neobično naći anđele uključene u otkrivanje događaja kao niti u sadržaj Knjige Otkrivenja, krunske Knjige proročanstava. Anđeli će igrati vodeću ulogu u toj Knjizi, ne samo u otkrivanju proročanstava Ivanu, nego i u iznošenju proročanstava. Proročanstvo je od anđela prenešeno četvrtj osobi u nizu, apostolu Ivanu, kojem je zapovjedbno neka zapiše proročanstva u Knjigu.

Ivan je bio primatelj Božanskog nadahnuća te je nadahnut Duhom Svetim napisao riječi točno kako je Bog želio, toliko lišen pogrješaka koliko je lišen i izvorni rukopis (r. 2). Otkrivenje je zapisano zbog dolaska do pete osobe u nizu - vjernika. Nadalje, redak 1, izjavljuje kako stvari što se razotkrivaju moraju doći ubrzo. Često se pogrešno shvaćalo kako su proročanstva zapisana zbog ispunjenja odmah nakon što su data. Drugi koriste taj izričaj kako bi naučavali da, budući se ta proročanstva nisu ispunila odmah nakon njihova zapisivanja, nije potrebno shvatiti ih previše ozbiljno.

Riječ *kratko* jednostavno znači da će se ta proročanstva ispuniti jednoga dana i neće biti odgađanja njihova ispunjenja. Redak 3, obvezuje vjernika, petu osobu u nizu, dajući mu u isto vrijeme obećanje. Vjernik je dužan proučavati tu Knjigu. Obećanje je jedno od blagoslova. To je jedina Knjiga u Bibliji koja obećava blagoslov onima koji je proučavaju. Postoje Božji mnogi bezuvjetni blagoslovi, upućeni vjerniku jednostavno snagom same činjenice da je vjernik. Drugi Božji blagoslovi su uvjetovani, a Božji blagoslov dostupan vjerniku samo ako ovaj bude proučavao tu Knjigu, jedan je od njih. Proučavanje proročanstva daje ljubav i čežnju za ponovnim dolaskom Mesije. Onim vjericima koji vole i očekuju Njegov povratak obećava se posebna kruna o kojoj će se raspravljati poslije. Vjernici sami sebi često uskraćuju izvjesne dostupne blagoslove jer propuštaju ozbiljno shvatiti uvjetovane Božje blagoslove. Obećanje vezano uz Knjigu Otkrivenja je jedno od tih uvjetovanih blagoslova. Dok su Božji blagoslovi dostupni uz općenito proučavanje Njegovih riječi, jedinstveni blagoslov dostupan je kroz proučavanje ove posebne Knjige. Razlog je lako shvatiti. Budući

se mnogo tih knjiga temelji na Starom Zavjetu, odgovarajuće proučavanje Otkrivenja zahtijeva proučavanje Starog zavjeta, što rezultira općim poznavanjem cijele Biblije. Ne samo da postoje blagoslovi onima koji čitaju i slušaju riječi Knjige, nego i onima koji čuvaju zapisane stvari. Čuvati također znači gledati, mišljenje što se ovdje može razumjeti. Nakon čitanja i slušanja onoga što Knjiga podučava, vjernik također može očekivati stvari koje dolaze i biti spreman za njihovo ispunjenje. Ista primjedba za gledanje zapisana je i u razgovoru na Malsinskoj gori u Evanđelju po Mateju 24:42-44 i 25:13.

5. Pozdrav – Knjiga Otkrivenja 1:4-8

Nakon uvoda u Knjigu Otkrivenja slijedi pozdrav u redcima 4-8:

⁴ Ivan na sedam crkava koje su u Aziji: Milost vam i mir od onoga koji jest, koji je bio, i koji će doći, i od sedam Duhova, koji su pred njegovim prijestoljem, ⁵ i od Isusa Krista, koji je vjerni svjedok, prvorođeni iz mrtvih i knez nad kraljevima zemaljskim! Onome koji nas ljubi i koji nas je oprao u svojoj krvi od ⁶ naših grijeha, i učinio nas kraljevstvom, svećenicima svojem Bogu i Ocu: Njemu slava i vlast od vječnosti do vječnosti! Amen. ⁷ Gle, dolazi s oblacima, i vidjet će ga svako oko, i oni koji su ga proboli, i zaplakat će za njim sva plemena na zemlji. Da, Amen. ⁸ Ja sam Alfa i Omega, govori Gospod Bog koji jest i koji je bio i koji dolazi, Svemogućí.

Redak 4a, izjavljuje kome je Knjiga namijenjena, naročito poglavlja 2 i 3: za sedam Crkava koje se nalaze u Aziji. Ivan za ukazivanje na cjelinu koristi grčki određeni član. Povijest je pokazala da je u Aziji bilo više od sedam Crkava navedenih u okviru teksta. Crkva u Aziji koja nije navedena je Crkva u Kolosima i, iako se nalazila u Aziji, nije uvrštena u taj popis. Pa kako se onda može shvatiti tih sedam Crkava navedenih s određenim članom? U Svetom pismu broj 7 označuje cjelovitost. Broj 7 se čak i u tom poglavlju koristi na isti način u različitim temama. Naglasak je na tome da, kada se Ivan usmjerava na sedam Crkava u Aziji, to je zapravo poruka čitavoj Crkvi. Sve se vjernike podučava onome što je Ivan uputio tim Crkvama. Redci 4b-5a, ponovo ukazuju da je Ivan bio drugi autor. Prvi autor je trojedini Bog. Izvor u retku 1, jest Bog Otac opisan kao Onaj koji jest, koji je bio i koji će doći. Sljedeće što je navedeno u Bibliji jest tko je nadahnuo Otkrivenje (II. Petrova poslanica 1:20-21). Duh Sveti opisan je kao sedam Duhova koji prethode prijestolju. Ponovo se uz broj 7 koristi određeni član za

naglašavanje potpunosti i cjelovitosti. To je poveznica s Knjigom pro-roka Izaije 11:2, u kojoj je opisano 7 opisa Duha Svetoga.

Konačno, u retku 1, navedena je druga Osoba u nizu od Isusa Krista koji je vjeran svjedok, Jedinorođeni od Oca, i Vladao nad kraljevima zemaljskim. Zatim se u redcima 5b-6, Ivan počinje vjerom moliti Bogu Sinu i zahvaljivati Mu, budući nas On: prvo: ljubi; drugo: otkupio nas je Svojom krvlju; treće: učinio nas je kraljevima; četvrto: učinio nas je svećenicima Boga Oca; peto: Njemu pripada slava i čast u vijeke vjekova. Dok redak 19, ocrta Knjigu, redak 7, daje temu Knjizi. A to je Drugi dolazak Mesije.

⁷ Gle, dolazi s oblacima, i vidjet će ga svako oko, i oni koji su ga proboli, i zaplatkat će za njim sva plemena na zemlji. Da, Amen.

Isusov povratak na Zemlju središnja je tema ove Knjige. Knjiga se bavi događajima što vode do Drugog dolaska, događajima što prate Drugi dolazak i događajima što slijede nakon Drugog dolaska.

Konačno, u retku 8, Isus samog Sebe opisuje kao Alfa i Omega, Svevladara od početka do kraja, bezgraničnog Boga koji upravlja poviješću i koji će učiniti da se ostvare događaji opisani u Knjizi Otkrivenja.

6. Stvari što je Ivan vidio – Knjiga Otkrivenja 1:9-20

Stvari što je Ivan vidio, u prvome glavnom dijelu Otkrivenja, bila je slava Sina Čovječjeg.

Taj se dio može podijeliti na 3 dijela. U prvom ulomku, u redcima 9-11, Ivanu je dat uvod u Otkrivenje:

Ja Ivan, vaš brat i sudionik u nevolji i kraljevstvu i strpljivosti u Isusu, bio sam na otoku zvanom Patmos, radi riječi Božje i svjedočanstva Isusova. ¹⁰ Bio sam u Gospodnji dan u Duhu i čuo sam iza sebe veliki glas, kao truba, ¹¹ koji je govorio: “Što vidiš napiši u knjigu i pošalji na sedam crkava: U Efezu i u Smirnu i u Pergam i u Tijatiru i u Sard i u Filadelfiju i u Laodiceju.”

U redcima 9-11, Ivan izjavljuje kako se u vrijeme primitka otkrivenja nalazio na otoku Patmosu. Patmos, koji se nalazi na zapadnoj obali današnje Turske, bio je utočište onih koje je prognala rimska vlada, kao što je to bio slučaj i s Ivanom.

On je samoga sebe označio kao vašeg sudionika u Velikoj nevolji. Bilo je to razdoblje kad je car Domicijan proganjao Crkvu pa je u vrijeme tih progona Ivan bio prognan na Patmos. Jasno je izjavio uzrok progona: radi riječi Božje i svjedočanstva Isusova.

U retku 10, opisuje kako se jednoga božanskog dana zanio u Duhu Svetom te čuo snažan glas. Toliko snažan da ga je usporedio sa zvukom groma. Riječ što se s grčkog prevodi kao Vladar, nije imenica nego pridjev.

A izričaj “Gospodnji dan”, ne odnose se na određeni dan u tjednu, kao primjerice na šabat to jest u subotu ili nedjelju, nego je to bio dan u kojem je Ivana zahvatio proročki i božanski zanos te je primio Božje otkrivenje.

Bilo je to onog dana u kojem ga je obuhvatila moć Duha Svetoga, dana u kojem mu je dato proročansko nadahnuće.

Zato je taj dan za njega bio “božanski dan”. U retku 11, dato mu je ovlaštenje neka napiše što je vidio i to uputi sedmerim Crkvama. Drugo: u redcima 12-16, postoje stvari koje uključuju aktualne događaje što je Ivan vidio:

I okrenuo sam se da vidim glas koji je govorio sa mnom, i kad sam se okrenuo vidio sam sedam zlatnih svjećenjaka,¹³ i usred [sedam] svjećenjaka, kao Sina čovjeka obučena u haljinu koja je sezala do nogu i opasana po prsima zlatnim pojasom;¹⁴ njegova glava i njegova kosa bila je bijela kao bijela vuna, kao snijeg; i njegove oči kao plamen vatre a¹⁵ njegove noge kao sjajna mjed, kad se rastopi u peći i njegov glas kao huka mnogih voda;¹⁶ i imao je u svojoj desnoj ruci sedam zvijezda, i iz njegovih usta izlazio je oštar dvosjekli mač, i njegovo lice bilo je kao kad sunce sija u svojoj sili.

Kad se Ivan osvrnuo oko sebe kako bi vidio kome taj glas pripada, vidio je Isusa u viđenju, kakvog nikad prije nije vidio.² Vidio je Isusa kao slavnog Sina Čovječjeg. Sve različite slike korištene za opis slavnog Sina Čovječjeg dolaze iz Starog zavjeta. U suštini, one opisuju Mesiju u Njegovu trećem položaju, položaju Kralja. Isus drži tri položaja: položaj svećenika, položaj proroka i položaj Kralja. Ali, On ne djeluje istodobno ili simultano u sva tri položaja, nego kronološki. Njegov prvi položaj bio je položaj proroka, stoga je za vrijeme Svoga prvog dolaska djelovao kao prorok. Drugi položaj je položaj svećenika. Tako,

2. Ivan je vidio vid Njegove Slave u preobraženju.

On na Svome sadašnjem položaju djeluje kao svećenik zdesna Ocu, kao Veliki svećenik vjernika. Kad se vrati, djelovat će u Svojoj trećoj ulozi, ulozi Kralja. Mesija ima sva tri položaja, ali ne djeluje istodobno u svima njima.

U prošlosti je djelovao kao prorok. Sada djeluje kao svećenik. U budućnosti će djelovati kao Kralj. Ivanovo viđenje Isusa jest viđenje Njega kao Kralja.

Ali Kralj ima mnogo uloga, a jedna od njih je služba Suca. Budući Ga se u Njegovu drugome dolasku vidi kao Suca koji sudi svijetu, koriste se različiti načini za opis Njegove uloge Kralja i Suca.

Podtema ove Knjige je sudstvo; čitava Knjiga bavi se jednom presudom za drugom. Nadalje, Isusa se vidi kao Onog koji stoji između sedam svijećnjaka.

Ovdje nalazimo jedan od mnogih simbola korištenih u Knjizi. Kao što sam već ranije izjavio, svaki će simbol Knjige Otkrivenja biti objašnjen bilo u samoj Knjizi, bilo negdje drugdje u Svetom pismu. U ovom slučaju, značenje je objašnjeno u retku 20, gdje se izjavljuje da sedam zublji predstavlja sedam Crkava.

Nakon toga slijedi slika Isusa kako stoji usred Crkava spreman započeti suditi. Treći: U redcima 17-20, Ivan je primio tumačenje onoga što je vidio. U redcima 17-18, postoji prepoznavanje Onoga koga je vidio.

I kad sam ga vidio, pao sam k njegovim nogama kao mrtav. A on položi svoju desnicu na mene i reče: "Ne boj se! Ja sam Prvi i Posljednji ¹⁸ i Živi, i bio sam mrtav, i gle, živ sam od vječnosti do vječnosti i imam ključeve od smrti i hada. ¹⁹ Napiši što si vidio, i što jest, i što će se dogoditi poslije. ²⁰ Tajna sedam zvijezda koje si vidio u mojoj ruci i sedam zlatnih svijećnjaka: sedam zvijezda su anđeli sedam crkava i sedam svijećnjaka su sedam crkava."

U prepoznavanju, Isus je samoga Sebe imenovao kao Prvog i Posljednjeg, te kao uskrslog (mrtav bijah, a evo živim) i kao pobjednika nad paklom i smrću. U retku 19, Ivan je primio sljedeću uputu:

Napiši što si vidio, i što jest, i što će se dogoditi poslije.

Po toj zapovijedi, primio je nacrt Knjige što je morao napisati. To je ta trostruka podjela: stvari koje si vidio (1:9-20), stvari koje jesu (2:1-3:22), i stvari koje se imaju dogoditi uskoro (4:1-22:21).

Nakon stvari koje jesu, dolaze stvari koje se imaju dogoditi. Zatim u retku 20, postoji objašnjenje stvari koje jesu:

Tajna sedam zvijezda koje si vidio u mojoj ruci i sedam zlatnih svjećnjaka: sedam zvijezda su anđeli sedam crkava i sedam svjećnjaka su sedam crkava.

Taj redak objašnjava dvije ranije korištene slike. Sedam svjećnjaka predstavlja sedam Crkava. Sedam zvijezda u retku 16, jesu sedam anđela imenovanih za te Crkve. Dok se slike pojedinačnih svjećnjaka ne koristi svugdje u Svetom pismu³, zvijezde simboliziraju anđele. S izuzetkom poneke uporabe riječi “zvijezda”, ona je uvijek simbol nekog anđela. To vrijedi za Stari zavjet, a i za Novi zavjet, uključujući različite dijelove Knjige Otkrivenja. Tim je retkom dovršen prvi glavni dio Knjige Otkrivenja: stvari koje je Ivan vidio.

---

3. Ono što je nađeno u Starom zavjetu i ono što je u njemu korišteno kao simbol su sedam razgranatih svjećnjaka, dok se ovdje radi o sedam pojedinačnih svjećnjaka od kojih svaki predstavlja po jednu mjesnu crkvu.